

סילבוס

נוער ונעורים בין רווחה וסיכון התמקדות במיניות ומגדר - 54224

תאריך עדכון אחרון 10-08-2019

2 HU Credits:

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי מגדר

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): משה סלוחובסקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msl@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: רביעי 14:00-15:00

מורי הקורס:
ד"ר ניצן רתם

תאור כללי של הקורס:
הקורס יעסוק במספר סוגיות יסוד שקשורות להתהוות זהויות מיניות ומגדריות שונות כישויות מובחנות,

ולסיכונים ואתגרים ייחודיים לאוכלוסיות להט"ביות ומיניות אחרות. הגדרת סובייקט שמדגישה זהות מינית או מגדרית צמחה בעולם המערבי החל מסוף המאה ה-19, עם היווצרות ההומוסקסואל והלסבית המודרניים כישויות מובחנות. העיסוק הפסיכולוגי והפוליטי החל כבר בשלהי המאה ה-19, והעיסוק הסוציולוגי בשנות הארבעים של המאה הקודמת. התפתחויות במדעי הביולוגיה והרפואה אפשרו במקביל אפשרויות של בני אדם לעצב את זהותם המגדרית והמינית. יחד עם זאת, במקומות רבים עדיין אין קבלה של שונות מינית ופעמים רבות נוער כזה מוצא עצמו מודר. הקורס ישלב נושאים של רווחה וסיכון בקרב בני נוער להט"בים. הקורס ידון על סוגיות שונות של מוגנות וחוסן, הגדרות של סיכון ותפיסת הסיכון באוכלוסייה זו. השיח על זהויות מגדריות ומיניות ממשיך להשתנות, להתעצב ולהניב שאלות חדשות כל הזמן, ונוגע לחייהם של סטודנטים וסטודנטיות רבים.

מטרות הקורס:

להבין את האתגרים, הסיכונים, ההיסטוריה וההקשרים החברתיים והפוליטיים שבהם מתנהלים חייהם של אנשים וקהילות המזוהים כ
LGBTQ

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבין את האתגרים, הסיכונים, ההיסטוריה וההקשרים החברתיים והפוליטיים שבהם מתנהלים חייהם של אנשים וקהילות המזוהים כ
LGBTQ

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות ודיונים בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

במסגרת הסמינר יוקדשו 7 מפגשים לנושאים היסטוריים, סוציולוגיים, פוליטיים, טכנולוגיים וחוקיים, ביניהם:

- הגדרות: זהות מינית, זהות מגדרית, לסביות הומואים, קוויריות מהי? זהויות בי-סקסואליות וטרנסיות
- סקירה היסטורית: בין המולד לנרכש ובין סטייה נפשית לנורמאליות. סטיגמות? הלסבית הרדיקלית המיתולוגית. מישל פוקו, תולדות המיניות וא-נורמטיביות.
- כלכלה, אי שיווין ומאבק זכויות
- העולם הגאה, המרחב הציבורי והפרטי, וטכנולוגיה

וחמישה מפגשים לנושאים של סיכון ורווחה:

- סוגיות של סיכון ומוגנות של צעירים להט"בים בהקשרים שונים בחברה הישראלית: מגדר, דת, אתניות, לאום, מעמד סוציו אקונומי.

- רווחה אישית של צעירים להט"בים, שירותים ומדיניות
- להט"בפוביה מבית □ ניכור, התעללות רגשית והתנכרות הורית

חומר חובה לקריאה:

- מפגש 1: הקדמה: "אם יש סקס אחר הביאווה לכאן": מה נושאי הדיון, מדוע בחרנו בהם, מה מטלות הקריאה והכתיבה, תאריכי המפגשים
- אייל גרוס, עמליה זיו ורז יוסף, "אם יש סקס אחר הביאווה לכאן ונדעהו" □ לימודים להט"בים וקוויריים בישראל" בספרם סקס אחר: מבחר מאמרים בלימודים להט"בים וקוויריים ישראלים (תל אביב, 2016), 21-11
- איב קוסופסקי סדג'וויק, "האפיסטמולוגיה של הארון (קטעים נבחרים)", בתוך מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית, יאיר קדר, עמליה זיו, אורן קנר (עורכים) (תל אביב, 2003), 313-303.
- מפגש 2: הבניה חברתית
- מישל פוקו, תולדות המיניות: הרצון לדעת (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1996), 7-54
<http://www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID96777424#7.611.6.fitwidth>
- רשות:
- "The Gay Science," Interview of Michel Foucault with Jean Le Bitoux in Gai Pied; translated into English in Critical Inquiry 37:3 (2011), 371-380.
- מפגש 3: סיכון, מוגנות, התעללות והזנחה: גישה מודעת הקשר
- נדן י., אינגדאוונדה ש., גמרא נ., יונה ל., מרעיסרואן א., סרדצה י. ורוארסטריאר ד. (2019). דברים שרואים מכאן לא רואים משם: גישה מודעת הקשר להגדרות "סיכון" ו"מוגנות" בהקשר לילדים באוכלוסיות שונות: שיחות עם חברי חממת נבט. מן האקדמיה.
https://www.socialwork.org.il/prdFiles/2401_825087_faq_file_heb.pdf
- מפגש 4: הגישה המהותנית
- ג'ון בוזוול, "מהפכות, אוניברסלים וקטגוריות מיניות", מעבר למיניות, 111-134
- מפגש 5: סוגיות של סיכון ומוגנות של צעירים להט"בים בהקשרים שונים בחברה הישראלית: מגדר, דת, אתניות, לאום, מעמד סוציו אקונומי.
- גיא ר. (2016). זרקור: זנות בקרב נוער להט"בי □ היבטים חברתיים ומשפטיים והתמודדות עם התופעה בעשור האחרון בישראל. בתוך מורגנשטרן ע., לוינסקי י. והראל א. (עורכים). זכויות הקהילה הגאה הישראל: משפט, נטייה מינית וזהות מגדרית.
- שילה ג. (2007). פרק 4: מצבי סיכון ומצוקה של נוער הומו-לסבי. בתוך הספר, החיים בוורוד: בני נוער וצעירים הומואים, לסביות, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים. עמ' 75-92.
- מפגש 6: זהות לסבית/זהויות לסביות
- אדריאן ריצ', "הטרנסקסואליות כפוייה והקיום הלסבי". מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית, עורכים יאיר קדר, עמליה זיו, אורן קנר (תל אביב: מגדרים, 2003), 73--102 <http://www.kotar.co.il/kotarapp/index/Chapter.aspx?nBookID94300989&nTo cEntryID94303941>
- מפגש 7: טרנסזוויות
- קיראו את אחד משני הפריטים הבאים:
- עידו ה קטרי, "לא עוברות, לא נחמדות" □ המאבק בארנסי וטקטיקות של משטור מגדרי בחוקי איסור אפליה", סקס אחר, 656-615
- לימור מעודד דנון, איזה מין גוף? ההשפעות של תהליך המינגוף על חייהם של אינטרסקסואלים (תל אביב: רסלינג, 2014), 131-207
- מפגש 8: רווחה אישית של צעירים להט"בים: סקירת מחקרים שנעשו בארץ ובעולם בהשוואה לקבוצת הטרנסקסואלים ובהשוואה בין קבוצות הלהט"ב.
- Shenkman, G., & Shmotkin, D. (2010). Mental health among Israeli homosexual

adolescents and young adults. *Journal of Homosexuality*, 58(1), 97-116.

מפגש 9: מחשבות רדיקליות13

"Collective Statement," *Gay Left* 1:1 (1975)

Radicallesbians

□ לוס איריגארי, "כששפתותינו מדברות זו לזו," מתוך מין זה שאינו אחד בתוך איריקארי, מין זה שאינו אחד? תל אביב, 2003, עמ' 15-26.

Guy Hocquengham

Act Up

The Queer Nation Manifesto

מפגש 10: להט"בפוביה מבית □ ניכור, התעללות רגשית והתנכרות הורית

□ שילה ג. (2007). פרק 5: יציאה מהארון: מערכת היחסים בין ההורים לבני הנוער. בתוך הספר, החיים בוורוד: בני נוער וצעירים הומואים, לסביות, ביסקסואלים וטרנסג'נדרים. עמ' 93-114.

מפגש 11: קצת היסטוריה:

□ ג'ון ד'אמיליו, "קפיטליזם וזהות גאה"

□ אסתר ניוטון, "הלסבית הגברית המיתולוגית: רדקליף הול והאשה החדשה", מעבר למיניות,

195-178

□ "The LGBT Financial Experience Study," 2012-2013 Prudential Research Study

מפגש 12: שירותים ומדיניות המספקים סיוע לצעירים מהקהילה ללא עורף משפחתי. המקרה של

מקלט לנוער גאה ללא עורף משפחתי. בשילוב עם הרצאת אורח

□ אלון א. (מאי, 2018). "הגג הורוד": "הרבה מגיעים לפה אחרי שיצאו או הוצאו מהארון וחטפו

מכות". אוחר ביום 18 במאי 2018 מאתר YNET בכתובת:

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5262152,00.html>

מפגש 13: הרצאת אורח: עבודה עם בני נוער להט"ב בסיכון ומשפחותיהם

מפגש 14: תיאוריה קווירית

□ ג'ודית בטלר, "חיקוי ומרי מגדרי" מעבר למיניות, 346-329

□ ג'ודית באטלר, "צרות של מיגדר" מכאן ב' (תשס"א), עמ' 202-219 וכן את ההקדמה של עמליה זיו.

חומר לקריאה נוספת:

□ הסרט "הזמן הוורוד" (במאי: יאיר קידר) -

<https://www.youtube.com/watch?vbZ46MQyz4FU>

המפגש האחרון יעסוק ביחס של העולם המדעי לזהויות מיניות חריגות, ובפרט באופן שהמסד

הפסיכולוגי-רפואי הגיב לתפיסה הרואה בזהויות מיניות חריגות תוצאה של אישיות אבנורמלית. היום,

הגם שברוב העולם המערבי זהות מינית חריגה אינה נתפסת כהפרעה נפשית שבה יש לטפל, העולם

המדעי נחלק בשאלת מקורותיה של זהות מינית חריגה. למרות זאת, רווחת התפיסה הרואה בזהות

מינית חלק מולד וקבוע מראש בעיצוב האישיות. על ידי עיסוק בשאלה ההיסטורית של היחס של

העולם המדעי-רפואי לזהות מינית חריגה, נבקש גם לבחון את האופן שבו השאלה האם זהות מינית

היא דבר מולד או נרכש משמשת לצרכים פוליטיים, הן של הקהילה הגאה והן של מתנגדיה.

המשתתפים יקשיבו להקלטת רדיו (של שעה) העוסקת בהוצאת ההומוסקסואליות מה-DSM

(<http://www.thisamericanlife.org/radio-archives/episode/204/81-words?act1#play>).

Ilan Dar-Nimrod and Steven J. Heine, "Genetic Essentialism: On the Deceptive

Determinism of DNA," American Psychological Association 137:5 (20110): 800-818

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות: